

Folketinget, Retsudvalget
Att.: Retsudvalgets medlemmer
Christiansborg
1240 København K

Den 17. maj 2021

L 213 - Forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere

På vegne af Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Rederier, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Forsikring & Pension (herefter benævnt som 'Organisationerne')

Med henvisning til **Bilag 9 - Fællesbrev af 12. maj 2021 fra A.P. Møller - Mærsk A/S og en række andre danske virksomheder om etablering af centrale whistleblowerordninger i store koncerner** – støtter Organisationerne til fulde de i brevet anførte betragtninger og bekymringer i forbindelse med implementering af whistleblowerdirektivet, navnlig i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt større koncerner kan opretholde eller etablere fælles løsninger for koncernernes datterselskaber.

Organisationerne finder, at det er en væsentlig udfordring, hvis en dansk koncern med flere selskaber (med over 250 medarbejdere) ikke kan opretholde eller etablere én fælles whistleblowerordning.

En afskaffelse af virksomheders gældende muligheder for at have fælles whistleblowerordninger i en koncern vil i mange tilfælde medføre en de facto svækkelse af virksomheders nytte af whistleblowerordninger og iagttagelsen af den lovgivning, som man vil beskytte håndhævelsen af og risici, man vil beskytte sig imod.

Organisationerne finder, at det vil stride mod grundstenen i direktivet, nemlig beskyttelseshensynet i forhold til de ansatte. Beskyttelseshensynet taler alt andet lige for, at det skal være muligt at bruge arbejdsgivers whistleblowerkanal til at rapportere om forhold i et andet koncernselskab. Det er særligt nødvendigt i de almindelige situationer, hvor ansatte på en arbejdsplads er ansat i forskellige selskaber i koncernen.

Udover de mange ressourcer og administrative udfordringer, der vil være forbundet med denne indskrænkende fortolkning af direktivet (modsætningslutning af direktivets artikel 8 (6)), byder den på flere gråzoner, som det vil være svært for den enkelte koncern at navigere i. Organisationerne kan også konstatere, at der i forbindelse med, at de enkelte medlemsstaters lovforslag var i høring, var der flere aktører, der opponerede imod forslagene på dette punkt.

Det er valgt i lovforslaget at henholde sig til CVR-begrebet som den juridiske enhed i CVR-lovens forstand. I lovforslaget anføres det, at ”begrebet ”arbejdsgiver” (juridisk enhed) i nærværende lovforslag skal forstås i overensstemmelse med CVR-lovens definition af begrebet ”juridisk enhed”. Forslaget begrundes med, at der derved ”sikres, at direktivet gennemføres i overensstemmelse med den bagvedliggende EU-ret med henvisning til [...] rådeordninger”.

Direktivet indeholder imidlertid ikke en selvstændig definition af begrebet ”juridisk enhed”. Det fremgår derimod følgende af direktivets betragtning 55:

Interne indberetningsprocedurer bør gøre det muligt for juridiske enheder i den private sektor at modtage og undersøge indberetninger i fuld fortrolighed fra arbejdstagerne i enheden og dens datterselskaber eller tilknyttede virksomheder (»koncernen«), men også i muligt omfang fra enhver af koncernens repræsentanter og leverandører og fra enhver person, der erhverver oplysninger gennem sine arbejdsrelaterede aktiviteter med virksomheden og koncernen.

Organisationerne finder, at fortolkning af begrebet ”juridisk enhed” i forbindelse med implementering skal være EU-konform og i overensstemmelse med Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder i forbindelse med opgørelse af de beskæftigede medarbejdere.

I henhold til henstillingens artikel 6 (1) skal antal beskæftigede i en uafhængig virksomhed fastsættes udelukkende på grundlag af denne virksomheds regnskaber. I henhold til henstillingens artikel 6 (2-4) skal antal beskæftigede dog for så vidt angår partnervirksomheder eller tilknyttede virksomheder fastsættes ved konsolidering af virksomhedernes regnskaber.

”Tilknyttede virksomheder” er defineret i henstillingens artikel 3 (3), som herefter forstås som virksomheder, mellem hvilke der består en af følgende former for forbindelse:

- a) En virksomhed besidder flertallet af de stemmerettigheder, der er tillagt aktionærerne eller deltagerne i en anden virksomhed.*
- b) En virksomhed har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne af administrations-, ledelses- eller tilsynsorganet i en anden virksomhed.*
- c) En virksomhed har ret til at udøve en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i medfør af en med denne indgået aftale eller i medfør af en bestemmelse i dennes vedtægter.*

d) En virksomhed, som er selskabsdeltager i en anden virksomhed, råder i medfør af en aftale med andre selskabsdelta gere i denne anden virksomhed over flertallet af selskabsdeltagernes stemmerettigheder.

Direktivet og begrebet ”juridisk enhed” skal således gennemføres i overensstemmelse med Kommissionens henstilling af 6. maj 2003, hvorefter ”juridisk enhed” og direktivets tærskler skal gennemføres med respekt for sondringen mellem uafhængige virksomheder og tilknyttede virksomheder i konsolidering, som tilsammen udgør én juridisk enhed.

Forståelsen af direktivets begreb ”juridisk enhed” i overensstemmelse med Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 er fuld overensstemmende med direktivets betragtning 55, hvorefter ”interne indberetningsprocedurer bør gøre det muligt for juridiske enheder i den private sektor at modtage og undersøge indberetninger i fuld fortrolighed fra arbejdstagerne i enheden og dens datterselskaber eller tilknyttede virksomheder (»koncernen«)”.

EU-kommissionen har derudover i forbindelse med behandlingen af forslaget til whistleblowerdiktivet fremsendt et brev af den 23. april 2018 (COM(2018) 214 final) til EU Parlamentet og Rådet, som er ét af de indledende skridt til at igangsætte direktivet om whistleblowerbeskyttelse. Det fremgår af brevet på side 12 under overskriften ”Support to business, in particular small and medium-sized companies”, at Kommissionen anbefaler, at SME’er får mulighed for at dele ressourcer”:

SMEs setting up and/or managing reporting channels may need financial, technical or other practical support. Member States could, for instance, entrust a body with the task of providing reporting channels for such businesses. SMEs may also be encouraged to pool their resources to share (external) confidential counsellors and investigative capacity. Employer organisations and trade unions, sector-specific associations, umbrella and professional organisations may also be encouraged to provide support by taking on and centralising the role of providing persons of confidence/legal experts to provide advice, receive reports and even carry out investigations.

Der er udtrykkeligt tale om ”SMV’er”, hvilket understøtter, at dette begreb må forstås i overensstemmelse med Kommissionens almindelige forståelse heraf (op til 249 på koncernniveau). Endvidere er det tydeligt, at formålet var at understøtte ikke-koncernforbundne selskaber, men ikke afskære koncerforbunde selskaber for at have fælles løsninger.

I lyset af det nævnte formål fra Kommissionens side med afgrænsning af SMV’er og EU-rettens generelle definition af SMV’er, bør denne fortolkning lægges til grund. Grænsen med de 50-249 medarbejdere er altså ikke tilfældig, men en direkte henvisning til Kommissionens henstilling af 6.

maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder i forbindelse med opgørelse af de beskæftigede medarbejdere.

Organisationerne finder, at en minimumsimplementering af direktivet indebærer, at ”*enheden og dens datterselskaber eller tilknyttede virksomheder (»koncernen«)*”, som de er defineret i henstillingens artikel 3 (3), udgør én juridisk enhed i direktivets og lovens forstand.

I denne sammenhæng bemærkes det, at gennemførelse af direktivet i overensstemmelse med den bagvedliggende EU-ret, herunder i overensstemmelse med henstillingen, vil indebære, at koncernforbundne virksomheder (”*tilknyttede virksomheder*”, som de er defineret i henstillingens artikel 3 (3)) skal anses som én juridisk enhed, og som herefter ikke skal dele ressourcer efter direktivets artikel 8 (6) og lovforslagets § 14.

Organisationerne finder herefter, at man i den danske implementeringslov for så vidt angår ”uafhængige virksomheder”, som de er defineret i henstillingen, kan opretholde henvisning til CVR-loven. For så vidt angår ”*tilknyttede virksomheder (»koncernen«)*” skal henvisningen suppleres med en henvisning til Kommissionens henstilling af 6. maj 2003, herunder henstillingens artikel 3 (3).

Såfremt direktivet, herunder begreb ”juridisk enhed”, bliver gennemført i dansk ret i overensstemmelse med CVR-lovens definition af begrebet ”juridisk enhed”, som det er lagt op til i lovforslaget, vil det på den ene side indebære overimplementering af direktivet. Gennemførelsen vil nemlig medføre, at tilknyttede virksomheder i en og samme juridisk enhed (koncern), som den skal forstås i henhold til Kommissionens henstilling af 6. maj 2003, bliver forpligtet til at oprette interne kanaler hver især.

Det vil på den anden side indebære en direktivstridig implementering, da man i givet fald vil håndtere tilknyttede virksomheder, som de skal forstås i henhold til Kommissionens henstilling af 6. maj 2003, som uafhængige virksomheder, selvom de indgår i samme juridisk enhed i henstillingens forstand.

Organisationerne tiltræder ligeledes opfordringen i det nævnte fællesbrev af 12. maj 2021 til at afklare implementeringsmulighederne med Kommissionen og afdække implementeringsfremgangsmåder i de øvrige EU-lande, inden lovforslaget endeligt vedtages.

Organisationerne opfordrer samtidigt, at ovennævnte implementeringsmulighed, hvorefter ”juridisk enhed” fortolkes i overensstemmelse med Kommissionens henstilling af 6. maj 2003, afklares med EU Kommissionen, inden lovforslaget endeligt vedtages.

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING
DANSK ERHVERV
DANSK INDUSTRI
DANSKE REDERIER
FINANS DANMARK
FINANSSEKTORENS ARBEJDSGIVERFORENING
FORSIKRING & PENSION

Pernille Knudsen

Viceadm. direktør
Dansk Arbejdsgiverforening

Laurits Rønn

Viceadm. direktør
Dansk Erhverv

Thomas Bustrup

International direktør, COO
Dansk Industri

Anne Windfeldt Trolle

Direktør
Danske Rederier

Kjeld Gosvig-Jensen

Juridisk direktør
Finans Danmark

Merete Preisler

Underdirektør
Finanssektorens Arbejdsgiverforening

Torben Weiss Garne

Underdirektør
Forsikring & Pension